

Srebrny dar Tadżykistanu na siedemdziesięciolecie ChRL

Mariusz Marszewski

1 października (w 70. rocznicę powstania ChRL) parlament Tadżykistanu ratyfikował umowę z czerwca br., przekazującą chińskiemu inwestorowi – korporacji wydobywczej Kashgar Xinyu Dadi Mining Investment Company – prawo do eksploatacji złoża srebra Jakczilwa w Górskim Badachschanie (w rejonie Murgab). Według niepotwierdzonych informacji, chińskiego inwestora na siedem lat zwolniono z podatków (szacuje się, że złożo może się wyczerpać po trzech latach), a przywożony sprzęt wydobywczy nie będzie objęty cłem. Firma oficjalnie zobowiązała się do wyłożenia 385 mln somonich (40 mln USD) na budowę miejscowej infrastruktury (m.in. elektryfikację) oraz do zatrudnienia na 60% stanowisk obywateli Tadżykistanu, a po trzech latach zwiększenia tego odsetka do 80%. Potwierdzone rezerwy srebra w złożu Jakczilwa wynoszą 205 ton i charakteryzują się wysoką zawartością kruszcu na tonę rudy.

Komentarz

- Chińskie firmy już od wielu lat dominują w sektorze górniczym Tadżykistanu. Największą z nich jest wspólne przedsięwzięcie chińsko-tadżyckie Zarafshan JV LLC, w którym 75% udziałów należy do chińskiej spółki Zijin Mining Group Co. Ltd. Na rynku działają również Tajik-Chinese Mining Company LLC, zajmująca się wydobywaniem i przetwarzaniem rud ołowiu i cynku, Broadtec Mining Investment Co. LTD, China Nonferrous Gold Limited i inne. W bieżącym roku chińska korporacja TBEA Co. Ltd. rozpoczyna wydobycie złota ze złóż w rejonie Ajni, szacowanych na 52 tony. Otrzymała do nich dostęp w zamian za budowę elektrociepłowni Duszanbe-2, która kosztowała 330 mln USD. Tadżykistan przekazuje kontrolę nad swoimi złożami chińskim przedsiębiorstwom w zamian za inwestycje oraz jako spłatę zadłużenia. Obecnie ok. 80% wydobycia złota w Tadżykistanie znajduje się w rękach korporacji chińskich. Na początku tego roku zadłużenie zagraniczne państwa wyniosło 2,9 mld USD, z czego 1,2 mld USD to kredyty chińskie, w sytuacji gdy wielkość PKB Tadżykistanu w ubiegłym roku została oszacowana na 7,3 mld dolarów. Symboliczne przekazanie strategicznego złoża Jakczilwa chińskim inwestorom z okazji 70-lecia ChRL jest kontynuacją pogłębiającego się uzależnienia gospodarczego, politycznego i militarnego Duszanbe od Pekinu.
- Przekazane w użytkowanie złożo srebra znajduje się w pobliżu powstałego w ostatnich latach stałego chińskiego posterunku wojskowego w Tadżykistanie (informacje o jego istnieniu nagłośniono na początku br.). Jak należy oczekiwać, jednym z zadań posterunku będzie obecnie zapewnienie bezpieczeństwa inwestycji. Chiny oczekują od centralnoazjatyckich sąsiadów respektowania swoich interesów, co przejawia się m.in. w cesjach terytorialnych na rzecz ChRL. W przypadku Tadżykistanu taka korekta graniczna

miała miejsce w 2002 r. (sformalizowano ją w 2011 r.). Podobnych korekt dokonały też Kazachstan i Kirgistan.